

4 Valmisteluvaiheen I (nähtävillä 10.1.-8.2.2019) palaute ja huomiointi

Valmisteluvaiheen aineistosta saatiin nähtävilläoloaikana (10.1.-8.2.2019) yhteensä 25 lausuntoa ja 14 mielipidettä. Myös nähtävilläoloajan ulkopuolella tulleita palautteita on mahdollisuuksien mukaan pyritty huomioimaan osayleiskaavaluonnosta laadittaessa. Valmisteluvaiheen aineistoa esiteltiin osallisille Mäntynummen yhtenäiskoululla 21.1.2019 ja kaavaillassa Lohjan pääkirjastolla 22.1.2019.

4.1 Lausuntojen yhteenveto ja vastineet

Uudenmaan ELY-keskus 14.3.2019

- Kaavaselostuksessa tulee huolellisesti arvioida, miten yleiskaava toteuttaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita.
- Lohjansolmun alue on esitetty Uusimaa-kaavan luonnoksessa kehittämisperiaatmerkinnällä. ELY-keskus pitää kaavaluonnoksen esitystapaa ongelmallisena ja nostaa esille kysymyksen, varmistaako kehittämisperiaatmerkintä valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden välittymisen riittävästi maakuntakaavaan. ELY-keskus on katsonut, että uusi raideliikenteeseen tukeutuva taajamatoimintojen kehittämisvyöhyke vaatii uusien asemien osalta maakuntakaavan jatkosuunnittelussa tarkempaa yhdyskuntarakenteellista tarkastelua vaikutusten arviointineen.
- Kaavatyössä tulee erityisesti huomioida yleiskaavalle asetetut sisältövaatimukset yhdyskuntarakenteen toimivuudesta, taloudellisuudesta ja ekologisesta kestävydestä, olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäytöstä sekä mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen.
- Osayleiskaavan asukastavoitetta tulee suhteuttaa Uudenmaan odotettuun väestönkasvuun, sekä tämän pohjalta arvioida osayleiskaavan tavoitteiden toteutumisen realistisuutta.
- Uudenmaan mittakaavan lisäksi kaupungin tulee arvioida omaa sisäistä väestökehitystä ja väestön sijoittumista. Lohjansolmun uusi asemanseutu ja kaupunginosa on merkittävä uusi avaus ja lisäys taajamaosayleiskaavassa osoitettuun maankäyttöön. Suunnitelmasa koko Lohjan keskustaajaman tuleva kasvu ohjataan Lohjansolmun asemanselonteille.
- Suunnitelmia lähijunaliikenteen suuntaamiseksi Lohjansolmuun tulee arvioida suhteessa taajamaosayleiskaavaan, sekä tarvittaessa saattaa taajamaosayleiskaava samanaikaisesti ajan tasalle riittävän laajalta vaikutusalueelta.
- Uusi kaupunginosa tulee sitoa nykyiseen liikennejärjestelmään ja osaksi olemassa olevaa kaupunkirakennetta.
- Osayleiskaavan jatkosuunnittelussa tulee Lohjan kaupungin suunnitella sen edellyttämät tie- ja katujärjestelyt ja tarkastella niiden toteutusmahdollisuudet myös yhteiskuntatalouden kannalta.
- Lempolan eritasoliittymän avaaminen paikalliseen maankäyttöön liittyvälle liikenteelle ei saa olla lähtökohtana alueen kytkemiseen nykyiseen yhdyskuntarakenteeseen ja liikennejärjestelmään.
- Rakennetun kulttuuriympäristön selvityksiä tulee täydentää rakennuskannan mahdollisten suojelutavoitteiden tunnistamiseksi ja turvaamiseksi.
- Kaavan luontoselvitys on varsin yleispiirteinen, ja sitä tulee täydentää mm. uhanalaisten lajien ja luontodirektiivin liitteen IVa lajien osalta.

- Uutta asutusta ei tule sijoittaa mahdollisille melualueille ilman riittävää meluntorjuntaa. Asukkaiden pääsy vähämeluisille virkistysalueille tulee varmistaa. Myös tärinä ja runkomelu on huomioitava.
- Pohjaveden esiintyminen alueella, vedenottamon läheisyys sekä pohjavesiolosuhteet tulee ottaa huomioon alueen suunnittelussa ja rakentamisessa.
- Alueen vesihuoltoratkaisut ja vesihuoltoverkostojen laajenemisen tarvealueet tulee huomioida koko kaavatyön ajan ja mahdollisesti päivittää kaupungin vesihuollon kehittämissuunnitelma ja vesihuoltolaitosten toiminta-alueet kaava-alueen tarpeet huomioiden.
- Kaavan valmisteluaineisto on hyvä asettaa uudelleen nähtäville, kun kaava-aineistoa on täydennetty.

Lausunnon huomiointi kaavaluonnoksen laadinnassa:

- Kaavaselostusta täydennetään valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden osalta.
- Osayleiskaavaluonnoksen laadinnassa otetaan huomioon vireillä oleva maakuntakaavan uudistus.
- Osayleiskaavaluonnos laaditaan yleiskaavan sisältövaatimukset huomioiden. Osayleiskaavaluonnoksen laadintaa varten on teetetty tarkempia selvityksiä erityisesti asemanselonteilta mm. liikenneverkosta, rakennettavuudesta ja väestöstä asemanselontien vaikutusten arvioimiseksi.
- Asemanselontien toteuttamismahdollisuuksia ja vaikutuksia väestön kannalta Uudenmaan ja kaupungin mittakaavoissa on arvioitu erilliselityksessä: "Selvitys Lohjan uuden asemanselontien - Lohjansolmun -toteutumisedellytyksistä ja asukkaista (Seppo Laakso, Kaupunkitutkimus TA, 10/2019). Selvityksessä todetaan, että Lohjan realistinen pitkän ajan väestönkasvu tuskin ylittää 1 % vuodessa. Lohjansolmun asemanselontien rakentamisen aktiivisimpina vuosina koko Lohjalla noin 400 asukkaan (0,9 %/v.) vuosittainen väestönkasvu voisi toteutua esim. seuraavilla oletuksilla:
- Lohjansolmu: 500 asukasta ja 25 000 kerros-m² eli 400 asuntoa vuodessa.
- Keskusta ja muut merkittävät täydennysrakennettavat alueet: väestö kasvaa näillä alueilla keskimäärin 100 asukasta vuodessa.
- Muut alueet, joilla vain vähän tai ei ollenkaan täydennysrakentamista: väestö vähenee näillä alueilla keskimäärin 200 asukasta vuodessa. Näillä muilla alueilla väestön väheneminen perustuu siihen, että normaalisti vakiintuneen asuinalueen väestö vähenee hiljalleen, jos alueelle ei rakenneta uusia asuntoja. Syynä on alueen kotitalouksien pieneneminen ikääntymisen seurauksena sekä asumisen väljeneminen asumistason noustessa.
- Asemanselontien rakentamisen vaiheistamisen suunnittelulla 11 000 - 15 000 asukkaalle on iso merkitys palveluiden toteutumiseen alueella. Liian hidas väestönkasvu ei muodosta riittävää kysyntää palveluille ja toisaalta liian nopea väestönkasvu voi muodostua ongelmaksi riittävien palveluiden tuottamisessa.
- Osayleiskaavan vaikutusten arviointiin tiedostetaan tarvittavan lisäselvityksiä mm. kaavatalouden osalta. Näitä on tarkoitus tarkentaa osayleiskaavan luonnosvaihetta seuraavaan ehdotusvaiheeseen.
- Taajamaosayleiskaavan tarkistustarpeiden arviointi on lisätty kaupungin kaavoitusohjelmaan.
- Lempolan eritasoliittymää ei enää tavoitella avattavaksi paikalliseen maankäyttöön. Moottoriteliittymien osalta noudatetaan ESA-radan

- yleissuunnitelmaluonnoksessa (18.10.2019) esitettyjä linjauksia. Osayleiskaavoitusta varten laaditussa liikenneverkkoselvityksessä (Sitowise 10/2019) toimivuustarkastelun tuloksena todetaan: "Lohjansolmun asemanselontien alueen sisäisessä katuverkossa ei havaita ennustetuilla liikennemäärillä merkittäviä ruuhkautumisia tai toimivuusongelmia. Alueen kehäkadun Saukkolantie ja Lehmijärventie kytkevissä liittymissä syntyy ruuhka aikoina lyhyitä jonoja, mutta liittymät toimivat kiertoliittyminä vähintään tyydyttävällä tasolla. Alueen muut liittymät toimivat hyvin. Uusien moottoritien eritasoliittymien ramppliittymät toimivat hyvin. Helsingin suunnan liittymään on tarpeen toteuttaa kääntyvien kaistat jonoutumisen välttämiseksi. Vt25 Lempolan kiertoliittymä ruuhkautuu ennustetuilla liikennemäärillä pahoin. Ennusteen mukaisilla liikennemäärillä liittymä on muutettava eritasoliittymäksi. Kiertoliittymä on jo nykyisellään ruuhka aikoina kuormittunut. Eritasoliittymän toteuttaminen tulee tarpeelliseksi arviolta vuonna 2035 tai hieman aiemmin, kun uuden asemanselontien alueesta on toteutunut 20%."
- Osayleiskaavaa varten on valmistunut kattava rakennusinventointi, jonka perusteella on tunnistettu rakennuskannan ja kulttuuriympäristön suojelutavoitteet.
- Luontoselvitystä on täydennetty, lisäksi on laadittu erillinen lepakkoselvitys ja Natura-tarvearvio.
- Asemakaavoitettavalla alueella melulta suojautumiseen varaudutaan mm. sijoittamalla lähinnä melunlähteitä (rata, moottoritie) työpaikka- ym. alueita, jotka voivat toimia melupuskurina uusille asuinalueille. Asemakaavoitettavan alueen ulkopuolella ei rakennuspaikkoja osoiteta alueille, joilla valtioneuvoston meluarvot ylittyvät.
- Pohjavesialueet ja pohjavedenottamoiden läheisyys huomioidaan kaavakartalla merkintöinä ja näiden suojelutavoitteet esitetään kaavamääräyksinä. Pohjavesialueelle ei sallita sellaisten toimintojen sijoittamista, joista aiheutuu vaaraa pohjaveden pilaantumiselle.
- Kaupungin vesihuollon kehittämissuunnitelmassa esitettyjä vesihuollon kehittämistarpeita lisätään kaavakarttaan mm. aluerajausmerkinnöillä, jotka edellyttävät uudisrakentamiselta liittymistä keskitettyyn vesihuoltoon mm. Mynterlätien ympäristössä.

Uudenmaan liitto 13.3.2019

- Voimassa olevan maakuntakaavan merkintä mahdollistaa uuden asemanselontien yleiskaavan laatimisen samanaikaisesti maakuntakaavan kanssa. Yleiskaavaa ei voi kuitenkaan hyväksyä, ennen kuin vireillä oleva Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaava on tullut voimaan.
- Ennenkuin aluetta voidaan alkaa toteuttaa, tarvitaan valtion sitova päätös radan ja aseman toteuttamisesta (osayleiskaavamääräys)
- Kaavan tavoitteena oleva tiivis asemanselontien yhdyskuntarakenne on hyvä ja se toteuttaa maakuntakaavan periaatteita ja kaavaratkaisua.
- Uudenmaan ja Lohjan väestöennusteet tulee ottaa paremmin huomioon jatkosuunnittelussa.
- Liikennejärjestelmä tulee suunnitella niin, että junalla matkustaminen tehdään mahdollisimman monelle helpoksi ja houkuttelevammaksi vaihtoehdoksi kuin henkilöauton käyttö koko Lohjan näkökulmasta.
- Lempolansolmun aseman rooli koko Lohjan liikennejärjestelmässä tulee miettiä tarkasti: Asemalle matkustaminen edellyttää useampia liikkumismuotoja ja vaihtoja Lempolansolmun ulkopuolella asuville.
- Lempolansolmun ja Lohjan keskustan välille on luotava hyvät kestävien kulkumuotojen edellytykset

- Jatkosuunnittelussa on otettava huomioon ympäristön asettamat reunaehdot
- Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on vesiensuojelutoimenpiteet otettava huomioon siten, ettei vesialueen käyttöä vedenhankintaan vaaranneta.
- Kaava laadittaessa on vaikutukset Natura-alueeseen arvioitava ja varmistettava, ettei merkittävästi heikennetä Natura-alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja.
- Tulee selvittää ja ratkaista, miten ympäristön häiriötekijöiden vaikutusta voidaan minimoida
- Raideyhteyden lisäksi on nostettava muita vetovoimatekijöitä, jotta alue voi kehittyä houkuttelevaksi ja kestävästi kehityksen mukaiseksi kaupunginosaksi
- On hyvä pohtia Lohjan imagotekijöitä laajemmin ja arvioida sitä, miten Lohjan keskusta ja uusi kaupunginosa voivat tukea ja vahvistaa toistensa vetovoimaa
- Osayleiskaavan jatkotyössä uuden kaupunginosan osoittamisen ratkaisua tulee tarkentaa, jotta voidaan tehdä riittävät selvitykset ja arvioida kaavaratkaisun vaikutuksia.

Lausunnon huomiointi kaavaluonnoksen laadinnassa:

- Osayleiskaavan määräyksiin lisätään maininta alueen toteuttamista edellyttävästä valtion sitovasta päätöksestä radan ja aseman toteuttamisesta.
- Uudenmaan ja Lohjan väestöennusteita on tarkasteltu erillisessä selvityksessä asemanseudun toteuttamismahdollisuuksista ja väestövaikutuksista: ”Selvitys Lohjan uuden asemaseudun - Lohjansolmun -toteutumisedellytyksistä ja asukkaista (Seppo Laakso, Kaupunkitutkimus TA, 10/2019).
- Asemanseudun roolia liikennejärjestelmässä on tarkasteltu erillisessä liikenneverkkoselvityksessä. Selvityksessä on esitetty tarkasteluja mm. joukkoliikenteen ja liityntäpysäköinnin tarpeista.
- Ympäristön häiriötekijöistä liikennemelu on otettu huomioon toimintojen sijoittamisessa. Asemakaavoitettavalla alueella melulle herkkien toimintojen ja melulähteiden väliin osoitetaan muuta maankäyttöä. Asemakaavoitettavaksi tarkoitettujen alueen ulkopuolella asuinrakennuspaikkoja ei osoiteta melualueille.
- Vesiensuojelutarpeisiin kiinnitetään huomiota mm. pohjavesien suojelumääräyksissä, hulevesien johtamisen sekä keskitetyn vesihuollon tarpeita arvioiden.
- Osayleiskaavoitusta varten on laadittu Lohjansolmun asemanseudun Natura-tarvearvio luontoselvitysten täydennykseksi. Sen yhteenvedona todetaan, että ”Lohjanharju ja Ojamonkangas-, Nummi-Pusulan lintuvedet- ja Vaanilanlahti- Natura-alueiden suojelun perusteena oleville luontoarvoille ei todennäköisesti aiheudu merkittävästi heikentäviä vaikutuksia Lohjansolmun asemanseudun ideasuunnitelmien mukaisen maankäytön toteutumisesta. Haitallisten vaikutusten lieventämiskeinoista keskeisimpiä ovat virkistyskäytön ohjaaminen ja hulevesien hallintatoimet.” Sekä virkistyskäyttöön että hulevesien hallintaan kiinnitetään huomiota kaavamerkinnoissa ja -määräyksissä.
- Alueen vetovoimatekijöinä korostetaan liikenteellisen sijainnin ja monimuotoisten asumismahdollisuuksien lisäksi mm. alueen lähiluontoa ja kulttuurihistoriaa. Lohjan Järvikaupunki-imagoa pyritään hyödyntämään alueen vesistöyhteyksien kautta (Lohjanjärvi, Hiidenvesi, Lehmijärvi).

Väylä 26.2.2019

- Väylävirasto katsoo, että yleiskaavaluonnoksessa osoitettu radan linjaus vastaa suunniteltua radan linjausta. Kaavaluonnoksessa osoitetun rautatieaseman osalta yleiskaavassa riittää asemapaikan osoittaminen erottelematta sen merkinnässä lähi- ja kaukoliikenteen käyttötarkoitusta. Väylävirasto suunnittelee Espoo - Salo -oikorataa osana Helsinki – Turku nopeaa junayhteyttä, eikä päättä ratasuunnittelussa radan lopullisia juna-aikatauluja tai junaliikennevuoroja.
- Uusi raideyhteys mahdollistaa myös lähijunaliikenteen kehittämisen, jonka pysähtymiskäyttäytymisen määrittää junaoperaattori/liikenteentilaaja.
- Kaavatyön yhteydessä laaditut ideasuunnitelmat antavat hyvän pohjan asemanseudun jatkosuunnittelulle. Osayleiskaavaluonnoksessa osoitettu aseman sijainti ja yhteys valtatielle 1 mahdollistavat jatkossa myös hyvät liityntäyhteydet asemalle.
- On mahdollista, että radan toteuduttua Lohjansolmu on alkuvaiheessa ennen kaikkea liityntäliikenteen asema. Asemanseudun jatkosuunnittelussa tuleekin kiinnittää erityistä huomiota eri kulkumuotojen toimivien liityntäyhteyksien, jalankulkijoiden esteettömien kulkuyhteyksien sekä riittävän liityntä- ja saattopysäköinnin suunnitteluun.

Lausunnon huomiointi kaavaluonnoksen laadinnassa:

- Osayleiskaavoitusta varten laaditussa liikenneverkkoselvityksessä on esitetty alueen pääliikenneverkko, yhteydet liikennejärjestelmään sekä arvioitu asemanseudun matkatuotoksen vaikutuksia ja liityntäliikenteen pysäköintitarpeita. Liityntäpysäköinnissä on varauduttava noin 500 – 700 ajoneuvon liityntäpysäköintiin sekä noin 1 000 pyöräpysäköintipaikkaan. Kaavaluonnoksessa osoitetaan alueen pääliikenneyhteydet sekä liityntäpysäköinnin sijainti ja pysäköintipaikkatarpeen määrä.

Museovirasto 6.3.2019

Valmisteluvaiheen kaavakarttaan on merkittynä kaksi muinaismuistolain (295/63) rauhoittamaa kiinteää muinaisjäännettä, jotka ovat molemmat kivikautisia asuinpaikkoja: Ruoksionmäki (tunnus muinaisjäännesrekisterissä 444010053) ja Mikkola (444010054). Molemmat sijaitsevat MA-alueella. Lisäksi kaavakarttaan tulisi merkitä kohde Lempoonlammit (1000031169), joka on vuoden 2017 Espoo-Salo ratalinjan arkeologisessa inventoinnissa (Vesa Laulumaa ja Satu Koivisto / Museovirasto) havaittu historiallisen ajan rajamerkki. Kartan kaavamääräys on asianmukainen. Näiden lisäksi arkistotutkimusten perusteella alueelta on paikannettu 6 historiallisen ajan kyläpaikkaa mahdollisina muinaisjäänneksinä: Vaanila (1000021651), Kärrä (1000021887), Pullis (1000021888), Kihilä (10000218899), Kouvola (1000021890) ja Lehmijärvi (1000015565). Näiden suojelustatus on vielä arvioimatta. Mahdollisesti kivikautista asuinpaikkaa osoittava irtolöytöpaikka on Haudansalmi (1000004074). On luultavaa, että osa suunnittelualueen historiallisista kyläpaikoista ei täytä muinaismuistolain rauhoittaman kiinteän muinaisjäänneksen kriteereitä. Koska muinaismuistolaki rajoittaa voimakkaasti muinaisjäännealueen sijaintipaikan maankäyttöä, on maanomistajan oikeusturvan kannalta tärkeää, että muinaisjäännealueen status, kunto ja mahdollinen laajuus selvitetään ennen niiden merkitsemistä kaavaan. Mikäli kohteet

todetaan tuhoutuneiksi, ei niitä merkitä kaavaan lainkaan tai jos ne ovat osittain tuhoutuneet, ne saatetaan luokitella kategoriaan muu arkeologinen kulttuuriperintö, jota muinaismuistolaki ei rauhoita, mutta joka voidaan tarvittaessa suojella kaavoissa maankäyttö- ja rakennuslain keinoin.

Museovirasto on aiemmassa lausunnossaan edellyttänyt alueella tehtävää arkeologista inventointia ja tuo asian uudelleen esille. Koska kaava-alueella on verrattain suuri mahdollisuus sijaita aiemmin tuntemattomia muinaisjäänneksiä, tulee edellä kuvatun kyläpaikkojen tarkistamisen lisäksi, vähintäänkin muuttuvan maankäytön alueilla toteuttaa arkeologisen kulttuuriperinnön inventointi kaavasunnittelun pohjaksi, niiltä osin, jota ei ole ESA-ratainventoinnin yhteydessä käyty läpi.

Lausunnon huomiointi kaavaluonnoksen laadinnassa:

- Osayleiskaavoitusta varten on laadittu erillinen muinaisjäänneinventointi, jonka perusteella muinaisjäännekohteet on huomioitu kaavakartalla.

Länsi-Uudenmaan maakuntamuseo 14.2.2019

Maakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä koskevaa kaavamääräystä tulee tarkentaa. Maisemallisiin arvoihin liittyvien määräysten tulee ohjata alueidenkäyttöä siten, että ne edistävät alueen arvojen säilymistä. Kaavan jatkovalmistelussa alueen arvokas rakennuskanta ja paikallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt tulee huomioida kaavassa laaditun rakennusinventoinnin mukaisesti ja asianmukaisin suojelumerkinnoin ja –määräyksin. Rakennusinventoinnissa ja maisemaselvityksessä osoitetut maiseman ominaispiirteet ja maiseman ja kulttuuriympäristön arvot tulee huomioida kaavan jatkovalmistelussa myös siltä osin, mihin maaseutualueiden uudisrakentamista osoitetaan. Kaavassa tulee määrätä uudisrakentamisen sopeuttamisesta maisemaan ja miljööseen ja ympäröivään rakennuskantaan.

Asemanseudun ideasuunnitelmista maakuntamuseo pitää kulttuuriympäristön ja maiseman näkökulmista ehdottomasti parempana Serum Arkkitehdit Oy:n laatimaa suunnitelmaa. Se huomioi kilpailijaansa paremmin maiseman ominaispiirteet ja maaston muodot, kun uutta rakennetta on osoitettu maastoon ja maisemaan. Ideoitu uudisrakentaminen on pääosin matalampaa ja monimuotoisempaa kuin vertailusuunnitelmassa ja erilaisten korttelityyppien ideoinnissa on hyödynnetty muun muassa suunnittelualueen maisematilan ja maaston vertailuita ja näkymiä.

Alueen jatkosuunnittelussa laaditun rakennusinventoinnin mukainen oleva arvokas rakennuskanta ja kulttuuriympäristöt tulee mahdollisuuksien mukaan huomioida myös tällä tiivistyvän maankäytön alueella.

Lausunnon huomiointi kaavaluonnoksen laadinnassa:

- Alueen arvokas rakennuskanta ja maisemallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt on huomioitu laaditun rakennusinventoinnin perusteella, mahdollisuuksien mukaan myös tiivistyvän maankäytön alueella.
- Osayleiskaavaluonnos on asemanseudun radan pohjoispuolen osalta laadittu päivitetyn Serumin ideasuunnitelman pohjalta.
- Kaavamääräyksiä on täydennetty.

Metsäkeskus 8.3.2019

Kaavaan ei tule rajata kohteita, jotka eivät ole Metsäkeskuksen tarkastajan rajaamia kohteita. Jos kohteet rajataan, ne eivät saa olla ristiriidassa Metsäkeskuksen metsätietojärjestelmän rajausten kanssa. Kaavaa suunniteltaessa tulee huomioida Ympäristöministeriön kirje liito-oravan huomioon ottamisesta kaavoituksessa, jossa todetaan, että ”Jos metsäalueella on kaavoituksen yhteydessä tehtyjen selvitysten tai aikaisempien tietojen mukaan erityisiä luontoarvoja, esimerkiksi liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja, voidaan käyttää luonnonarvoja korostavaa MY-merkintää. MY-alueeseen mahdollisesti liittyvän suojelumääräyksen selkeyteen on kuitenkin syytä kiinnittää huomiota. Laajemmille yleiskaavojen M-alueille osoitettaviin pienialaisiin yksittäisiin lisääntymis- ja levähdyspaikkoihin on syytä suhtautua pidättyvästi. Yleiskaavojen rooli näillä alueilla on useimmiten hajakentän periaatteita ohjaava.”

Lausunnon huomiointi kaavaluonnoksen laadinnassa:

- Suunnittelualueelle on osoitettu luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaita kohteita luo-merkinnöin osayleiskaavoitusta varten laaditun luontoselvityksen perusteella. Osalla kohteista on todettu voivan olla mahdollisia metsälain 10§:n mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä, mutta usein kohteilla on lisäksi myös mahdollisia vesilain tai luonnon-suojelulain mukaisia mahdollisia arvoja.
- Kaavaluonnokseen rajataan luontoselvityksen perusteella 8 liito-oravan elinympäristöä, luonnonsuojelulain 49§:n mukaista liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkaa.

Ympäristöterveyspalvelut/Lohja 8.3.2019

Lohjan ympäristöterveyspalvelut toteaa seuraavia huomioita jatkosuunnittelua varten:
Meluselvityksissä on syytä selvittää melutasot huomioiden rakentamisen maaston eri korkeuksille.
Liikenteen aiheuttama tärinä on arvioitava.
Pohjavesialueelle rakentamista on syytä välttää pohjaveden riittävyyden turvaamiseksi.
Maastonmuotojen vaihtelevuuden takia on syytä kiinnittää huomiota alueen kosteusolosuhteisiin.
Suurjännitesähkölinjat tulee huomioida uusien rakennuspaikkojen suunnittelussa.
Turvallisiin kevyenliikenteen yhteyksiin Lempolan ja keskustan välillä tulee kiinnittää huomiota.
Uusiutuvia ja keskitettyjä energiahuollon mahdollisuuksia on hyvä tarkastella suhteessa asuinrakennusten sijoittumiseen.

Lausunnon huomiointi kaavaluonnoksen laadinnassa:

- Suunnittelussa otetaan huomioon radan ja moottoritien yhteismeluvai-
kutukset mm. toimintojen sijoittelussa. Tarkempien tärinämittausten laadinnan tarve asemakaavoitusvaiheessa esitetään kaavamääräyksissä.
- Alavimpia alueita on tarkoitus hyödyntää pääasiassa viher- ja virkistyskäyttöön sekä hulevesien hallintaan, mutta myös työpaikka-alueina. Alueelta on laadittu rakennettavuuskartta, jota voidaan hyödyntää suunnittelun tarkentuessa.
- Pohjavesialue sijoittuu alueen kaakkoisosaan, jonne on osoitettu

ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia työpaikka-alueita sekä maa- ja metsätalousvaltaista aluetta. Pohjaveden suojelua koskevat määräyksiä täydennetään.

Ympäristönsuojelu/Lohja 9.3.2019

Yksittäiset huomiot: Lehtomaan suoniitty (paikallisesti arvokas kasvillisuuskohtet), Ollaanlähde (erityisesti suojeltavan lajin suojelualue)
Täydennettävät/lisäselvitykset:
- Lempoonsuon lampi (FINIBA); tilanne lintukosteikkona voi olla muuttunut, mutta voi olla edelleen arvokas linnuilla ja esim. hyönteisille
- lepakkoselvitys suositeltavaa toteuttaa
- erillinen energia- ja ekotehokkuustarkastelu
- hulevesien käsittelystä erillinen suunnitelma
- tiealueen ulkopuolella oleva entisen ampumaradan alue edelleen pilaantunut, tulee huomioida suunnittelussa ja puhdistaa ennen rakentamista
Tavoitteita:
- viheryhteydet moottoritien ja radan yli Lohjanharjun suuntaan, laajemat yhteydet Lehmijärvelle ja Vaanilanlahden suuntaan
- puustoisia ekokäytäviä tulee säilyttää
- tarpeeksi laajat luontoalueet turvaavat alkuperäisen lajiston säilymistä
- viherrakenteet rakennetun ympäristön lämpösaarekkeiden ja ympäröivän alueen lämpötilaerojen tasaajina (merkitys energiatehokkuuden kannalta esim. alentamalla rakennusten viilentämiseen käytettävää energiamäärää)
- pohjavesialueelle ei tule osoittaa rakentamista

Lausunnon huomiointi kaavaluonnoksen laadinnassa:

- Osayleiskaavaa varten laadittua luontoselvitystä on täydennetty ja alueelta on laadittu erillinen lepakkoselvitys.
- Hulevesien johtamiseen ja viivyttämiseen alueella kiinnitetään huomiota kaavamerkinnöissä ja -määräyksissä. Kaavakartalla osoitetaan merkittävimpiä hulevesien johtamistarpeita sekä hulevesialtaita. Tarkempia suunnitelmia hulevesien käsittelystä edellytetään laadittavaksi asemakaavoitusvaiheessa.
- Vanhan ampumaradan johdosta pilaantunut ympäristö merkitään kaavakartalle ja edellytetään puhdistettavaksi toteutuksen yhteydessä.
- Merkittävimmät viheryhteystarpeet osoitetaan kaavakartalla. Ne voivat toimia virkistysyhteyksinä, ekologisina käytävinä ja luonnonmukaisina hulevesien johtamistarpeina. Viheryhteystarpeet tarkentuvat asemanseudulla asemakaavoituksen yhteydessä.
- Vihreän infrastruktuurin hyödyntämiseen kiinnitetään huomiota kaavamääräyksissä.
- Maaseutualueelle jää laajoja rakentamiselta vapaita alueita, joiden välille on osoitettu ekologia yhteystarpeita.
- Pohjavesialueen määräykset täydennetään siten, että sille sijoittuvassa maankäytössä edellytetään pohjaveden suojelutarpeiden huomiointia.

Kaupungingeodeetti/Lohja 5.2.2019

Maanhankinnan kannalta selkeä ja yksiselitteinen kaupunginosan raja on hyvä.
Moottoritien ja radan välisen alueen maankäyttö harkittava rakennetta-

vuuden ja melujen suhteen taloudellisesti kannattavaksi.
Aseman läheisyyden tehokas yhdyskuntarakentaminen maankäytöllisesti tärkeää.
Huomioitava syöttöliikenne asemalle myös Roution suunnasta.

Lausunnon huomiointi kaavaluonnoksen laadinnassa:

- Aseman välittömässä läheisyydessä olevat alueet osoitetaan radan eteläpuolella keskustatoimintojen alueeksi sekä työpaikka-alueeksi ja radan pohjoispuolella asumispainotteiseksi keskustatoimintojen alueeksi.
- Radanvarren toimintoja voidaan suunnitella puskurivyöhykkeeksi melulle herkempien toimintojen suuntaan sen lisäksi, mitä radan yleissuunnitelmassa esitetään meluntorjuntatoimenpiteinä.

Hyvinvointitoimiala/Lohja 29.1.2019

Ei lausuttavaa.

Lausunnon huomiointi kaavaluonnoksen laadinnassa:

Merkitään tiedoksi.

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos 7.3.2019

Pelastuslaitoksella ei tässä vaiheessa lausuttavaa varsinaiseen aineistoon. Toteutuessaan mahdollinen rautatieasema aiheuttaa kuitenkin paineen esimerkiksi paloasemaverkoston uudelleentarkastelulle. Väestön keskittyminen ja rakennettavat rakennukset vaikuttavat olennaisesti alueen riskiluokitukseen.

Lausunnon huomiointi kaavaluonnoksen laadinnassa:

Merkitään tiedoksi.

Lohjan Liikuntakeskus 22.2.2019

Alueella on jonkin verran Lohjan Liikuntakeskus Oy:n ylläpitämää hiihtoreitistöä sekä jonkin verran ulkoilu- ja retkeilyreitistöä, jolla liikutaan jalkaisin ja maastopyörällä. Reitistöjen huomiointi ja kehittäminen sekä yhteyden luominen Aseman kuntosuunnitelmaan tulisi ottaa huomioon.

Lausunnon huomiointi kaavaluonnoksen laadinnassa:

- Osayleiskaavassa osoitetaan merkittävimmät viheryhteystarpeet, jotka voivat toimia myös virkistysyhteyksinä. Asemanseudun sisäiset reitistöt tarkentuvat asemakaavoituksen yhteydessä.
- Asemanseudulle muodostuvan uuden kaupunginosan virkistysyhteystarpeet on tärkeää osoittaa siten, ettei virkistyskäyttö kuormita Natura-alueita.

Fingrid Oyj 4.2.2019

Alueelle ei sijoitu Fingrid Oyj:n voimajohtoja eikä muita toimintoja. Yhtiöllä ei ole tarvetta ottaa kantaa osayleiskaavan sisältöön.

Lausunnon huomiointi kaavaluonnoksen laadinnassa:

Merkitään tiedoksi.

Caruna 4.2.2019

Alueella sijaitsee Caruna Oy:n Vasarlan 110/20kv sähköasema sekä 110 kV voimajohto Lohja-Pusula. Sähköasemalle esitetään kaavaan EN-merkintää ja voimajohtolle viivamerkintää (110 kV johto tai linja). Pääasiallinen uuden 20 kV:n jakeluverkon rakentaminen on maakaapelointi.

Uuden kaupunginosan asukastavoitteet ovat niin suuret, että toteutuessaan ne edellyttävät jakeluverkon vahvistamista ja voivat edellyttää nykyisten sähköasemien laajentamista, jotta sähkönjakelu saadaan toteutettua. Tarkemmat aluevaraukset esim. puistomuuntamoille tullaan esittämään asemakaavoitusvaiheessa.

Lausunnon huomiointi kaavaluonnoksen laadinnassa:

- Vasarlan sähköasema ja 110 kV:n voimajohto esitetään kaavakartalla.
- Asemanseudun puistomuuntamotarpeet tarkentuvat asemakaavoitusvaiheessa.

Vihti 11.2.2019

Vihdin kunta kiinnittää huomiota siihen, että kaavan valmisteluaineiston kartasta puuttuu merkittävä määrä alueiden käyttötarkoituserkintöjä ja valmisteluaineistosta puuttuu kaavaselostus. Kaavaluonnoksessa esitetyt ratkaisut ja niiden vaikutukset jäävät tulkinnanvaraisiksi. Esitettyjen tavoitteiden toteutumista on vaikea arvioida.

Mikäli lähiliikenteen asema tulee sijoittumaan Lohjan keskustan sijaan Lempolaan, on sillä merkittäviä vaikutuksia myös Lohjan kaupungin ulkopuoliseen maankäyttöön. Mikäli taajamaradan varaus poistuu Höytiönnummen ja Lohjan keskustan välillä, onko Nummelan eteläosiin varattu taajamaliikenteen yhdysraide ESA-radan ja Hanko-Hyvinkää – radan välillä edelleen tarpeellinen?

Lausunnon huomiointi kaavaluonnoksen laadinnassa:

- Kaava-asiakirjoja täydennetään kaavaluonnosvaiheeseen (toinen valmisteluvaihe).
- Yhdysraiteen huomiointi ESA-radan ja Hanko-Hyvinkää radan välillä on edelleen tarpeellista pitkän aikavälin suunnitelmissa.

Salo 11.3.2019

Salon kaupunki esitti pyydettyinä lausuntona, ettei sillä ole huomautettavaa.

Lausunnon huomiointi kaavaluonnoksen laadinnassa:

Merkitään tiedoksi.

Somero 30.1.2019

Someron ympäristölautakunta päätti ilmoittaa, että Someron kaupunki ei anna lausuntoa hankkeesta.

Huomiointi kaavaluonnoksen laadinnassa:

Merkitään tiedoksi.

Karkkila 25.2.2019

Karkkilan kaupungilla ei ollut asiaan lausuttavaa.

Huomiointi kaavaluonnoksen laadinnassa:

Merkitään tiedoksi.

Lohjan vammaisneuvosto 19.2.2019

Lohjan vammaisneuvosto pyytää kiinnittämään huomiota seuraaviin asioihin:

- turvallisuus, näkyvyys risteyksissä ja teiden liittymäkohdissa
- selkeät opasteet
- tasainen maasto, ei mukulakiviä yms.
- rotvallin reunat
- penkkejä kävelyalueille
- tarpeeksi inva-paikkoja parkkipaikoille, kulku juna-asemalle mahdollisimman helpoksi

Lausunnon huomiointi kaavaluonnoksen laadinnassa:

- Kulkua juna-asemalle on selvitetty erillisessä liikenneverkko selvityksessä, jonka lähtökohtana on ollut aseman hyvä saavutettavuus eri kulkumuodoilla.
- Lausunnon mainitut asiat liikenneturvallisuudesta ja esteettömyydestä tarkentuvat asemakaavoitusvaiheessa.

Valtaväylien aluetoimikunta 3.3.2019

Kevyenliikenteen väylän tarpeellisuus Saukkolantielle tulisi huomioida kaavassa.

Joukkoliikennettä Saukkolasta kaavoitettavan alueen läpi asemansuudulle tulisi myös kehittää. Suunnitelmiin kaivattiin suoraa tieyhteyttä Saukkolantielta/Vaanilan th asemalle sekä yhteystarkastelua keskustan lisäksi myös muihin kaupunginosiin esim. shuttle bussiyhteyttä Muijalan ja Perttilän kautta asemalle.

Kartasta on vielä vaikea nähdä, jääkö taloja radan alle ja minne melusuojuuksia/-valleja on ajateltu. Aasukkaat arvostavat yhteistyötä kaavoituksen kanssa ja toivovat asukastilaisuuksien ja muun vuorovaikutuksellisen yhteydenpidon jatkuvan edelleen.

Lausunnon huomiointi kaavaluonnoksen laadinnassa:

- Pyöräilyn ja jalankulun tarpeisiin sekä aseman saavutettavuuteen kiinnitetään huomiota kaavamerkinnöissä ja -määräyksissä.
- Saukkolantielta esitetään kaavakartalla yhteys asemalle.
- Alueen saavutettavuutta on tarkasteltu erillisessä liikenneverkko selvityksessä.
- Radan ja moottoritien yhteismelun vaikutusalueelle jää muutamia asuintaloja ja lomarakennuksia, joita ei voida kaavakartalla osoittaa asumiseen. Radan ja moottoritien väliin ei osoiteta asumista keskustatoimintojen ulkopuolelle.
- Alustavat meluntorjuntatoimenpiteet on esitetty Väyläviraston laatimassa Espoo-Salo -oikoradan yleissuunnitelman luonnoksessa (18.10.2019).

Väänteenjoen kyläyhdistys ry

Kyläyhdistys kannattaa Lohjan kaupungin varautumista kaavoituksella tulevan ns. Tunnin junan asemansuudun. Tieyhteyttä asemalle myös Saukkolantielta nykyisen Vaanilantien paikkeilta pidetään tärkeänä. Maaseutualueiden asukasmäärän kasvua toivotaan mm. Pullin sisäilmaltaan terveeseen koulun säilymisen vuoksi ainakin siihen saakka kunnes Lohjansolmun asemansuudun asukasmäärä edellyttää uuden koulun rakentamista. Samalla säilyvät kyläyhdistyksen toimintaedellytykset. Kyläyhdistys kannattaa laajempaa suunnittelualuetta, joka vastaisi koko Pullin koulun nykyistä oppilaaksiottoaluetta tai ainakin pidemmälle Saukkolantien suuntaan väänteenjoelle ulottuvaa aluetta.

Valmistelussa olevan osayleiskaavan rajaus ei noudata täysin tilojen rajoja, jolloin emätilatarkastelu ei ole oikea tapa määritellä rakennuspaikkoja.

Yhdistys ei hyväksy, että nykyinen vesihuoltosuunnitelma tai maankäytön strategia estävät kylien kehittämistä. Kaavoituksen pitäisi tähdätä pidemmälle tulevaisuuteen.

Yhdistys toivoo, ettei rakentamista tarkoituksellisesti jarruteta siellä, missä on jo valmiiksi lohkoituja tontteja ja edellytykset muuten ovat olemassa.

Kulttuurimaiseman ja luontoarvojen säilymistä sekä maatilatalouden tarpeiden huomioimista pidetään tärkeänä. Myös maaseutualueiden virkistysmahdollisuuksiin ja turvalliseen liikkumiseen kevyenliikenteen väylineen tulee varautua.

Lausunnon huomiointi kaavaluonnoksen laadinnassa:

- Saukkolantielta esitetään kaavakartalla yhteys asemalle.
- Pyöräilyn ja jalankulun tarpeisiin ja aseman saavutettavuuteen kiinnitetään huomiota kaavamerkinnöissä ja -määräyksissä.
- Suunnittelualueen pohjoisessa rajauksessa on pyritty pitäytymään Mynterlängentien varren kylämaisessa ympäristössä, johon on kohdentunut rakentamispaineita enemmän kuin sen pohjoispuolisille yhtenäisemmille maa- ja metsätalousvaltaisille alueille.
- Emätilaperiaatteen mukaisesti suunnittelualueen pohjoisosiin Mynterlängentien ympäristöön on muodostumassa osayleiskaavaluonnoksessa Vasarlan, Pullin, Kouvolan sekä Kutsilan kyliin yhteensä 32 uutta vakituista asuinrakennuspaikkaa ja 7 uutta vapaa-ajan asunnon rakennuspaikkaa.
- Lohjan vesihuollon kehittämissuunnitelman periaatteita noudattaen Mynterlängentien ympäristössä tulisi varautua myös keskitetyn vesihuollon järjestämiseen puhtaan vedensaannin turvaamiseksi asutuksen tiiviydessä.
- Pullin koulu osoitetaan osayleiskaavaluonnoksessa palvelujen ja hallinnon alueeksi (P), joka on tarkoitettu pääasiassa kokoontumistiloille, vapaa-ajan palveluille tai lähipalveluille. Koulun sijoittumista alueelle ei päätetä osayleiskaavassa, mutta kaava ei myöskään sitä estä.
- Kaavakartalla osoitetaan useampia maatilojen talouskeskuksia, merkittävimpiä viheryhteystarpeita sekä kulttuuri- ja luonnonympäristön suojelutarpeita.

Lehmijärven koulun vanhempainyhdistys ry 6.3.2019

Yhdistys haluaa nostaa esiin Lehmijärven koulun oppilaaksiottoalueen kannalta tärkeitä lähtökohtia:

Lapsille turvallinen koulutie myös ratahankkeen ja muun rakentamisen aikana (esim. kevyenliikenteen väylä Lehmijärventien varteen) Monipuolisten oppimisympäristöjen säilyttäminen koulun läheisyydessä (mm. mahdollisimman suuri yhtenäinen metsäalue, jota ei esim. tielinjauksilla katkaista)

Lehmijärven koulun rooli asukasmäärän alkaessa rakentamisen myötä kasvaa ("puskurikoulu", joka pystyisi ottamaan vastaan oppilaita siinä vaiheessa, kun oppilasmäärät ovat kasvussa, mutta eivät vielä riittävät ajatellen kokonaan uutta koulua)

Yhteisöllisyyden merkitys alueen vetovoimatekijänä myös tulevaisuudessa

Lausunnon huomiointi kaavaluonnoksen laadinnassa:

- Osayleiskaavaluonnoksessa kiinnitetään huomiota pyöräilyn ja jalankulun tarpeisiin alueella.

- Lehmijärven koulu osoitetaan osayleiskaavaluonnoksessa palvelujen ja hallinnon alueeksi (P), joka on tarkoitettu pääasiassa kokoontumistiloille, vapaa-ajan palveluille tai lähipalveluille. Koulun sijoittumista alueelle ei päätetä osayleiskaavassa, mutta kaava ei myöskään sitä estä.

- Lehmijärven nykyisen koulun ympäristöön osoitetaan osayleiskaavaluonnoksessa asumisen alueita, jotka sisältävät myös asemakaavoitusvaiheessa tarkentuvat lähivirkistysalueet. Kesäkodintien itäpuolelle osoitetaan yhtenäisiä maa- ja metsätalousvaltaisia alueita.

Pullin koulun vanhempainyhdistys ry 8.3.2019

Mahdollisella asemalla nähdään olevan heijastevaikutuksia myös Pullin alueelle.

Pullin koulu on selkeä vetovoimatekijä, joka houkuttelee uusia asukkaita alueelle sekä toimii kohtaamispaikkana alueen asukkaille lisäten yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia. Koulun turvaamiseksi alueelle tulisi saada rakennuspaikkoja, mm. monimuotoisia asumisen vaihtoehtoja pääkaupunkiseudulta Lohjalle muuttaville.

Alueella on aiemman vahvistamattoman kaavan mukaisia rakennuspaikkoja, jotka tulee vahvistaa.

Saukkolantien kevyenliikenteenväylä tulee turvata kaavoituksen osalta. Tiiviin asuinalueen sijoittamista (toisen ideasuunnitelman mukaista) tärkeän ja vilkkaasti liikennöidyn Saukkolantien varteen pidettiin huonona ratkaisuna; ehdotettu ratkaisu aiheuttaisi turhia turvallisuusriskejä eikä olisi tarkoituksenmukainen myöskään kauemmas siirtyvien autoilijoiden näkökulmasta.

Lausunnon huomiointi kaavaluonnoksen laadinnassa:

- Saukkolantien linjauksen ja tien ympäristön maankäyttöä on suunniteltu kaavaluonnokseen pääasiassa väljemmän ideasuunnitelman (Serum) periaatteiden mukaisesti. Kaavakartalla on esitetty yhteys Saukkolantieltä asemalle.

- Pyöräilyn ja jalankulun tarpeisiin ja aseman saavutettavuuteen kiinnitetään huomiota kaavamerkinnoissa ja -määräyksissä.

- Emätilaperiaatteen mukaisesti suunnittelualueen pohjoisosiin Mynterlätien ympäristöön on muodostumassa osayleiskaavaluonnoksessa Vasarlan, Pullin, Kouvolan sekä Kutsilan kyliin yhteensä 32 uutta vakiituista asuinrakennuspaikkaa ja 7 uutta vapaa-ajan asunnon rakennuspaikkaa.

- Pullin koulu osoitetaan osayleiskaavaluonnoksessa palvelujen ja hallinnon alueeksi (P), joka on tarkoitettu pääasiassa kokoontumistiloille, vapaa-ajan palveluille tai lähipalveluille. Koulun sijoittumista alueelle ei päätetä osayleiskaavassa, mutta kaava ei myöskään sitä estä.

Lohjan varttivaltuusto 14.1.2019

Varttivaltuusto pitää tärkeänä luonnon säilyttämistä.

Aseman läheisyyteen toivottiin kioskia, isoa leikkipuistoa sekä ravintoloita ja aseman läheisyyteen tilaa, jossa voi hengaila.

Tunnin junaa pidettiin hyvänä asiana työmatkaliikenteen nopeutumisen vuoksi.

Osa lapsista oli huolissaan maaseudun katoamisesta ko. alueelta.

Lausunnon huomiointi kaavaluonnoksen laadinnassa:

- Osayleiskaavakartalla osoitetaan suojeltavia luontokohteita, esimerkiksi liito-oravan elinympäristöjä (s-2) tai muita luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä alueita (luo), jotka tulee ottaa huomioon alueen jatkosuunnittelussa. Näille alueille ei voida suunnitella jatkossa rakentamista niin, että luontoarvot häviäisivät. Myös merkittävimmät jatkuvat viheryhteydet, jotka voivat toimia niin eläinten siirtymäreitteinä kuin ihmisten virkistysyhteyksinä, osoitetaan kaavakartalla viheryhteystarpeen merkinnällä.

- Osayleiskaavaa myöhemmin tarkentavassa asemakaavoituksessa tullaan osoittamaan asemanseudun asuinalueille virkistysalueita ja puistoja.

- Asemanseutua ympäröiville maaseutualueille osoitetaan kaavakartalla laajempia maa- ja metsätalousvaltaisia alueita (M), joiden ympäristöön sijoittuu myös maatilojen talouskeskuksia (AM).

- Aseman läheisyyteen kaavakartalla osoitettaville keskustatoimintojen alueille (C, CA) on mahdollista myöhemmissä tarkentuissa suunnittelun vaiheissa varata alueita juurikin esitettyjen kioskien, ravintoloiden, leikkipuistojen ja oleskelutilojen tyyppisten toimintojen rakentamiselle.

Lohjan nuorisovaltuusto

Lähtökohtaisesti junayhteyttä pidetään Lohjan kehityksen kannalta positiivisena ja melkein jopa elintärkeänä tekijänä. Helpompi ja nopeampi julkinen liikenne vapauttaisi aikaa muuhun tekemiseen sekä toisi Lohjan osaksi pääkaupunkiseudun läheistä aluetta, jonne matkustusaika on kätevä. Tällä voitaisiin saada muuttotappio pysäytettyä, ja pidemmällä aikavälillä muuttovoitto jopa suureksi, toisaalta pohditaan Lohjan muiden alueiden kuihtumista. Junan ohi menon katselu on huonoin loppu-tulos. Matka-ajan lyhentyminen myös Turun suuntaan avaisi mahdollisuuksia työpaikkaliikenteelle myös siihen suuntaan. Linja-autoyhteyksiä asemalle pidetään välttämättöminä.

Ilmastonmuutoksen ollessa paljon tapetilla on hyvä miettiä myös ympäristöä. Lausunnon pohditaan, onko radan sekä asuinalueen vaikutuksia ympäristövaroihin (esim. metsät ja pohjavesi) arvioitu riittävästi, onko alueelle kaavailtu riittävästi ja riittävän nopeasti toteutuvia

palveluja tai pirstaloittaako aseman paikka Lohjan niin kutsuttuja keskusta-alueita entisestään. Radan huonona puolena pidetään ihmisten kotien pakkolunastuksia, massiivisen asuinrakentamisen levittäytymistä maalle (Pullin, Mynterlän ja Lehmijärven alueille) sekä radan ja moottoritien vaikutuksia viihtyvyyteen.

Olisi hyvä miettiä myös radan merkityksen realistisuutta Lohjan kansainvälistymisen edistämiseen.

Lausunnon huomiointi kaavaluonnoksen laadinnassa:

- ESA-radnan aseman ympärille muodostuvaksi tarkoitettuna uuden kaupunginosan mahdollisuuksia ja vaikutuksia väestökasvun ja muutoliikkeen kannalta on tarkasteltu osayleiskaavoitusta varten laaditussa erillisessä selvityksessä: "Selvitys Lohjan uuden asemaseudun - Lohjansolmun -toteutumisedellytyksistä ja asukkaista (Seppo Laakso, Kaupunkitutkimus TA, 10/2019). Selvityksessä todetaan, että Lohjan realistinen pitkän ajan väestönkasvu tuskin ylittää 1 % vuodessa. Lohjansolmun asemanseudun rakentamisen aktiivisimpina vuosina koko Lohjalla noin 400 asukkaan (0,9 %/v.) vuosittainen väestönkasvu voisi toteutua esim. seuraavilla oletuksilla:

- Lohjansolmu: 500 asukasta ja 25 000 kerros-m² eli 400 asuntoa vuodessa.

- Keskusta ja muut merkittävät täydennysrakennettavat alueet: väestö kasvaa näillä alueilla keskimäärin 100 asukasta vuodessa.

- Muut alueet, joilla vain vähän tai ei ollenkaan täydennysrakentamista: väestö vähenee näillä alueilla keskimäärin 200 asukasta vuodessa. Näillä muilla alueilla väestön väheneminen perustuu siihen, että normaalisti vakiintuneen asuinalueen väestö vähenee hiljalleen, jos alueelle ei rakenneta uusia asuntoja. Syynä on alueen kotitalouksien pieneneminen ikääntymisen seurauksena sekä asumisen väljeneminen asumistason noustessa.

- Asemanseudun rakentamisen vaiheistamisen suunnittelulla 11 000 - 15 000 asukkaalle on iso merkitys palveluiden toteutumiseen alueella. Liian hidas väestönkasvu ei muodosta riittävää kysyntää palveluille ja toisaalta liian nopea väestönkasvu voi muodostua ongelmaksi riittävien palveluiden tuottamisessa.

- Osayleiskaavan vaikutusten arviointiin tiedostetaan tarvittavan lisäselvityksiä mm. ilmastovaikutusten ja kaavatalouden (esim. katujen ja vesihuollon rakentamiskustannukset suhteessa tulojen näkökulmaan) osalta. Näitä on tarkoitus tarkentaa osayleiskaavan luonnosvaihetta seuraavaan ehdotusvaiheeseen.

- Asemanseutua ympäröiville maaseutu- ja kyläalueille (Mynterlätien, Saukkolantien ja Lehmijärventien ympäristöissä) on osayleiskaavaluonnoksessa muodostumassa yhteensä 53 uutta vakiituista asuinrakennuspaikkaa (n. 15%:n lisäys nykyiseen määrään) ja 11 uutta vapaa-ajan asunnon rakennuspaikkaa (n. 10 %:n lisäys nykyiseen määrään).

- Espoo-Salo -oikoradan yleissuunnitelmaa laativa Väylävirasto on todennut, että Helsinki-Turku nopea juna integroi Suomen rataverkon entistä vahvemmin osaksi EU:n TEN-t-verkostoa.

- Osayleiskaavoitusta varten laadittuihin selvityksiin (mm. liikenneverkko, luonto, rakennusinventointi) voi tutustua tarkemmin osayleiskaavaluonnoksen nähtävilletulon yhteydessä kaavan nettisivuilla: <https://www.lohja.fi/asuminen-ja-ymparisto/kaupunkisuunnittelu-ja-kaavoitus/vireilla-olevat-kaavat-ja-suunnitelmat/y5/>

4.2 Mieli­piteiden yhteenveto ja huomiointi osayleiskaava­valuon­noksen laadinnassa

Nähtävillä­oloaika­na saatiin yhteensä 14 kirjallista mieli­pidettä, jotka on koottu erilliseksi yhteenvedoksi aihepiireittäin ja alueittain.

Mieli­piteissä esitetyt yleiset kommentit koskivat mm.:

- Valmisteluvaiheen karttamerkintöjen puutteita (ei rakentamista ohjaavia merkintöjä)
- Kylien nimien käytön puutteita
- Tiedottamisen puutteita
- Yksityiselle maalle kaavoittamisen oikeutta
- Rakennussuojelumerkintöjä asemanseudulla
- Pohjakartan puutteita
- Mitoitusvyöhykkeitä ja periaatteita
- Maataloustoiminnan kehittämisedellytysten säilymistä
- Kaavoitettavan alueen laajuutta: mm. Saukkolantien varren joukkoliikenteen tukemiseksi kaava-alueen ulottamista pohjoisemmaksi Saukkolantien varressa
- Hulevesien hallinnan käyttöönottoa tiiviillä tonteilla
- Uusien yksittäisten rakennuspaikkojen merkitsemistä tai käyttötarkoituksen muutosta
- Virkistys- ja viheryhteystarpeita, monikäyttöisiä virkistysreit­tejä
- Liian tiiviin rakentamisen muodostumista
- Alueen kulttuurihistorian huomioimista
- Ideasuunnitelmien vahvuuksia ja heikkouksia
- Kasvavien liikennemäärien huomioimista suunnittelussa
- Ranta-asemakaava-alueen poisjättämistä osayleiskaavasta

Mieli­piteiden huomiointi kaavaluon­noksen laadinnassa:

Osayleiskaavan valmisteluvaiheen kartta pohjakarttoineen on tarkennettu kaavaluonnokseksi, jossa osoitetaan alueille käyttötarkoitukset, merkittävimmät liikenne- ja viheryhteydet. Kestävien kulkumuotojen yhteyksiin, liityntäpysäköinnin tarpeisiin ja hulevesien hallinnan tarpeisiin kiinnitetään erityistä huomiota. Kasvavien liikennemäärien vaikutuksia on arvioitu erillisissä liikenneverkon toimivuustarkasteluissa. Osayleiskaavan sisältö tarkentuu edelleen asemanseudulla asemakaavoitusvaiheessa.

Rakennussuojelumerkinnät on pyritty ottamaan huomioon laaditun rakennusinventoinnin mukaisesti siten, että huomioidaan myös tiivistyvän maankäytön tavoitteet. Alueen kulttuurihistoriaa on dokumentoitu laajasti laadittuun rakennusinventointiin ja arkeologiseen inventointiin. Kylien nimistöä on pyritty käyttämään monipuolisemmin kaavaselostuksessa, kuin kaavan nimessä.

Mitoitusvyöhykkeiden rajoja on tarkistettu ja Pullin alueella II-vyöhykettä laajennettu Pullin ja Kouvolan kylien rajaan saakka. Mitoittavista pinta-aloista ei tehdä vähennyksiä suojelualueiden, maisemallisesti avointen peltoalueiden tms. perusteella. Maaseutualueelle muodostuu n. 50 uutta vakituista ja n. 10 vapaa-ajan asuinrakennuspaikkaa.

Asemanseudulla tiivein rakentaminen suunnitellaan aseman välittömään läheisyyteen. Asemanseutua kehänä kiertävän joukkoliikennepainoitteisen yhteyden varten esitetään myös tiivistä kaupunkimaista asumista toimivan joukkoliikenteen toteutumisen tueksi. Asemanseudun ulomalla vyöhykkeellä ja avoimeksi jäävän laakson reunamilla mahdollistetaan myös monipuolisempi rakentaminen. Esitetyillä viheryhteystarpeilla pyritään turvaamaan virkistysyhteystarpeet ja ekologiset yhteystarpeet asemanseudun sisällä sekä asemanseudun ja maaseudun välillä.

Yksittäisiä rakennuspaikkatoiveita on voitu toteuttaa osittain, esim. kiinteistöillä, joilla on säilynyt aiemman rakennuksen vanha kivijalka alueella, joka soveltuu nykyiseen maisemakuvaan, vaikka emätilatarkastelun mukaiset rakentamismahdollisuudet olisi käytetty.

Lomarakennusten käyttötarkoitusten muutosmahdollisuuksia vakituiseen asumiseen on esitetty lähinnä vain melualueilla tai jos kuivamaan lomarakennuspaikka on sijoittunut hyvien kulkuyhteyksien läheisyyteen.

Ranta-asemakaava-alueita sisältyy kaavaluonnokseen, mutta näiden alueiden toteuttaminen perustuu edelleen voimassa olevien ranta-asemakaavojen mukaisiin määräyksiin.

Maataloustoiminnan ja maaseutuelinkeinojen kehittämisedellytyksiin on pyritty kiinnittämään huomiota esittämällä kaavaluonnoksessa maatalojen talouskeskuksia (AM) sekä maaseuturakennuspaikkoja (AOM), joille voi rakentaa myös työ- ja harrastetiloja. Talouskeskuskusten yhteyteen sallitaan myös maatilamajoitustilojen rakentaminen.

ERILLINEN LIITE: Yhteenveto valmisteluvaiheen I mieli­piteistä (20.11.2019)